

ЗАХТЈЕВ ЗА ДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ НА ИЗВЈЕШТАЈ О УРАЂЕНОЈ ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Шифра за идентификацију дисертације: 447/13

Шифра УДК (бројчано): 821. 163. 41 – 31. 09 Ћопић, Б.

Web адреса на којој се налази извјештај Комисије о урађеној докторској дисертацији:

www.ffuis.edu.ba

СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

Молимо вас да, у складу са чланом 149. Закона о високом образовању, (Службени гласник РС број 73/10, 104/11, 84/12, 108/13 и 44/15) дате сагласност на урађену докторску дисертацију:

Назив дисертације: *Поетика и књижевноисторијска контекстуализација романа Бранка Ћопића*

Научна област УДК (текст): Књижевна критика о роману Бранка Ћопића

Презиме и име кандидата: **мр Жељка Пржуљ**

Ментор и састав комисије за оцјену дисертације:

1. др Ранко Поповић, редовни професор, Специфичне књижевности – Српска књижевност, Филолошки факултет Бањалука, Универзитет у Бањој Луци, ментор;
2. др Јован Делић, редовни професор, Српска књижевност, Филолошки факултет Београд, Универзитет у Београду, предсједник и
3. др Саша Кнежевић, ванредни професор, Специфичне књижевности - Србистика, Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву, члан.

Главни допринос дисертације:

Поетика Ћопићевих романа испитана је у свим важнијим сегментима структуре, почевши од тематско-мотивских карактеристика, преко композиционих техника и концепција градње ликова, до карактеристичних хронотопа и језичко-стилских особености. Засебна поглавља посвећена су типовима комике и хумора, те идеолошком наративу у Ћопићевим романима, уз компаративна самјерања према осталим најзначајнијим, Ћопићу сродним представницима српског послеријатног романа, Давичу, Лалићу и Ћосићу. У студији је остварен до сада најцјеловитији нараторолошки увид у Ћопићеве романе, односно подробно су испитане све наративне технике, од оне најубичајеније и најпретежније позиције наратора свједока, па све до технике тока свијести и доживљеног говора. Кандидаткиња је вјешто искористила полазно преимућство већ истражене поетике Ћопића приповједача и новелисте, и укрстила га на многим мјестима са сопственим увидима у поетику романа, при чему су уочене бројне сличности, али и важне разлике условљене природом жанра. Та димензија дисертације представља њену посебну новину и вриједност.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме и име кандидата : мр Жељка Пржуљ

Назив завршеног факултета: Филозофски факултет Пале

Одсјек, група, смјер: Српски језик и српска књижевност

Година дипломирања: 2007.

Назив специјализације: -

Назив магистарске тезе: *Књижевне идеје и погледи Станислава Винавера у дјелу „Заноси и пркоси“ Лазе Костића*

Научно подручје: Србистика (Српска књижевност)

Година одбране: 2012.

Факултет и мјесто: Филозофски факултет Пале

Објављени радови кандидата:

- Жељка Панџић, „Прича о Стрезу“, *Зборник Матице српске за славистику*, бр. 70, Нови Сад 2006, стр. 45-55;

- Жељка Пржуљ, Ања Јефтић, „Завјетно памћење пјесме“ (Приказ истоимене књиге Р. Поповића); *Радови Филозофског факултета* – Филолошке науке, бр. 10, књига 1, Пале 2008, стр. 399-405;
- Жељка Пржуљ, „Живот и дело Јоаникија Памучине“, (Приказ истоимене књиге В. Ковачевића); *Радови Филозофског факултета* – Филолошке науке, бр.12, књига 1, Пале 2010, стр. 653-657;
- Жељка Пржуљ, „На крилима Албатроса“ (Приказ романа *Сила* Б. Б. Бајовића); *Крајина* – Часопис за књижевност, науку и културу, Бања Лука, година X, број 38-39, љето 2011, стр. 246-251;
- Жељка Пржуљ, „Поетичка начела Станислава Винавера у контексту европске авангарде (збирка пјесама *Мјећа* – 1911. године)“, (Прегледни рад); *Наука и идентитет*, Филолошке науке: зборник радова са Научног скупа, (Пале, 21-22. мај 2011), књига 6, том 1, Пале 2012, стр. 473-483;
- Жељка Пржуљ, „Винаверово схватање пјесничке традиције“ (Оригинални научни рад); Зборник са Научног скупа *Наука и савремени универзитет*, Филозофски факултет (10-11. новембар 2011), Ниш; Филологија и универзитет, бр. 1, Филозофски факултет, Ниш, 2012, стр. 488-496;
- Жељка Пржуљ, „Винаверов однос према стваралачком чину“, *Савремена проучавања језика и књижевност IV /2* (Зборник радова са IV научног скупа младих филолога Србије), ФИЛУМ, Крагујевац 2013; стр. 261-271;
- Жељка Пржуљ, „Меша Селимовић и Скендер Куленовић у српском језику и књижевности“ (Приказ зборника радова); *Годишњак Друштва чланова Матице српске у Републици Српској*, Бања Лука, 1/2011, стр. 273-282;
- Жељка Пржуљ, „Винаверов однос према књижевној критици“, (Прегледни рад); *Филолог*, часопис за језик, књижевност и културу, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, V/2012, стр. 58-66;
- Жељка Пржуљ, „Ратна поезија Ђорђа Сладоја“, едиција *Значај српског језика и књижевности за очување идентитета Републике Српске I*, Филозофски факултет Пале 2012, стр. 197-211;
- Жељка Пржуљ, „Хронотоп у роману *Сила* Бранка Брђанина Бајовића, (Кратко саопштење)“, *Радови Филозофског факултета у Источном Сарајеву*, бр. 14/1, Пале 2012, стр. 245-253;
- Жељка Пржуљ, „Запиши и напиши“, (Приказ: Рајко Петров Ного „Запиши то, Рајко“, СКЗ и Београдска књига, Београд 2010. године и „Запиши и напиши: по (не)сигурном сећању и поузданом читању“, Београдска књига, Београд 2011.), *Радови Филозофског факултета у Источном Сарајеву*, бр. 14/1, Пале 2012, стр. 725-729;
- Жељка Пржуљ, „Винаверов однос према Вуковој реформи и редакцијама српског језика“, (Оригинални научни рад); *Наука и традиција*, Филолошке науке: зборник радова са научног скупа, (Пале, 18-19. мај 2012), књига 7, том 1, Пале 2013, стр. 601-609;
- Жељка Пржуљ, „Традиција и модерност у Змајевој поезији за дјецу“ (Приказ књиге Тамаре Грујић, *Змајево песништво за децу и усменокњижевна традиција*: рефлексии усмене књижевности у поезији за децу Јована Јовановића Змаја – заступљеност и функција. Змајеве дечје игре, Нови Сад 2010. године), *Philologia mediana*, година V, број 5, Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, 2013, стр. 637-641;
- Маријана Радовић, Жељка Пржуљ, „Дјело Иве Андрића као подтекст у роману *Сила* Бранка Брђанина Бајовића“, зборник радова са научног скупа *Иво Андрић у контексту балканских књижевности (Иво Андрић и балканското историческо битие)*, *Научни трудове*, том 50, кн. 1, сб. Б, Универзитет Пајсије хиландарски, Пловдив, 2012, стр.190-203;
- Жељка Пржуљ, „Архетипски мотиви и хронотоп у роману *Осма офанзива* Бранка Ћопића“, едиција *Значај српског језика и књижевности у очувању идентитета Републике Српске II*: Књижевни класици Републике Српске: Кочић и Ћопић, Филозофски факултет, Пале 2013, стр. 319-339;
- Жељка Пржуљ, Маријана Радовић, „Живи палимпсести у савременој српској књижевности (на примјеру поетског и прозног стваралаштва Бранка Брђанина

Бајовића)“, *Језици и културе у времену и простору 2*: тематски зборник, Филозофски факултет у Новом Саду, Нови Сад 2014, 281-290;

- Жељка Пржуљ, Мирјана Лукић, „Поезија и прозба“ (Приказ истоимене књиге Саше Шмуље), *Крајина*: часопис за књижевност, науку и културу, Бања Лука, година XII, број 47-48, јесен – зима 2013; стр. 309 – 312;
- Жељка Пржуљ, „Наративна стратегија у роману *Босански целат* Ранка Рисојевића“, едиција *Значај српског језика и књижевности у очувању идентитета Републике Српске III*: Слика Босне и Херцеговине у дјелима савремених писаца Републике Српске, Филозофски факултет, Пале 2014, 257-273;
- Жељка Пржуљ, „О рецепцији другог издања Винаверове књиге *Заноси и пркоси Лазе Костића* и релацији између ова два писца“, *Прилози настави српског језика и књижевности*, III/1-2, Друштво наставника српског језика и књижевности, Бања Лука, 2015, стр. 63-75;
- Жељка Пржуљ, „Ћопићев *Пролом* – лице и(ли) наличје револуције“, *О Бранку Ћопићу*: зборник радова са научног скупа, уредник: Александра Вранеш, Вишеград: Андрићев институт, 2016. године, стр. 137-153;
- Жељка Пржуљ, „Поетика простора у роману *Пролом* Бранка Ћопића“, *Ћопићево стољеће*: зборник радова поводом стогодишњице рођења, уредник: академик Љубомир Зуковић, Бања Лука: АНУРС, 2016;
- Жељка Пржуљ, Роман као „успомена којом се заборавља вријеме“ („У сјећању на заборав“, Саша Кнежевић), *ЛИК*: часопис за литературу и културу, година 3, Андрићев институт, (у штампи);
- Жељка Пржуљ, „Женски ликови у роману *Осма офанзива* Бранка Ћопића“, изложен на научном скупу *Наука и стварност* (21. мај 2016), Филозофски факултет Пале, (у штампи);
- Жељка Пржуљ, „Подземни токови традиције у приповједачком поступку Бранка Ћопића“, изложен на научном скупу *Савремена српска фолклористика 4* (7-9. октобар 2016), Пале (у штампи)
- Жељка Пржуљ, „Бранко Ћопић и Милош Н. Ђурић – контакти и подстицаји“, изложен на научном скупу *Наука и савремени универзитет 6* (12. новембар 2016), Филозофски факултет Ниш, (у штампи)

Назив и сједиште организације у којој је кандидат запослен: Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет Пале
Радно мјесто: Виши асистент

Потврђујемо да кандидат испуњава услове утврђене чланом 149. Закона о високом образовању (Службени гласник РС број 73/10, 104/11, 84/12, 108/13 и 44/15).

У прилогу достављамо:

- Извјештај Комисије о оцјени урађене докторске дисертације;
- Приједлог одлуке Наставно-научног вијећа Филозофског факултета Пале о усвајању извјештаја Комисије за оцјену урађене докторске дисертације.

ДЕКАН

Доц. др Драга Мاستиловић

Телефон/факс: + 387 (0)57 223 479, 227 410, Адреса: Алексе Шантића 1 71420 Пале, е-пошта: filozof@paleol.net, <http://www.ffuis.edu.ba>
Telefon/faks: + 387 (0)57 223 479, 227 410, Adresa: Alekse Šantića 1 71420 Pale, e-pošta: filozof@paleol.net, <http://www.ffuis.edu.ba>
Број: 1918/17

Датум: 4. 7. 2017. године

На основу члана 71. Закона о високом образовању Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15 и 90/16) и члана 57. Статута Универзитета у Источном Сарајеву (број 01-С-294-III/11, 01-С-250-Х/12, 01-С-41-ХVII/13, 01-С-198-ХХ/13, 01-С-44-ХVII/13 и 01-С-419-ХХХIV/14), Наставно-научно вијеће Филозофског факултета Пале, на 242. сједници, одржаној 4. јула 2017. године, донијело је

ПРИЈЕДЛОГ ОДЛУКЕ

о извјештају Комисије за оцјену и одбрану докторске дисертације
кандидата мр Жељке Пржуљ

I

Усваја се извјештај Комисије за оцјену и одбрану докторске дисертације *Поетика и књижевноисторијска контекстуализација романа Бранка Ћопића* кандидата мр Жељке Пржуљ, у саставу:

1. др Јован Делић, редовни професор, Српска књижевност, Филолошки факултет Београд, Универзитет у Београду, предсједник;
2. др Ранко Поповић, редовни професор, Специфичне књижевности – Српска књижевност, Филолошки факултет Бањалука, Универзитет у Бањој Луци, ментор и
3. др Саша Кнежевић, ванредни професор, Специфичне књижевности - Србистика, Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву.

II

Коначну одлуку о усвајању извјештаја Комисије за оцјену и одбрану докторске дисертације *Поетика и књижевноисторијска контекстуализација романа Бранка Ћопића* кандидата мр Жељке Пржуљ, донијеће Сенат Универзитета у Источном Сарајеву.

ПРЕДСЈЕДНИК ВИЈЕЋА

Доц. др Драга Мاستиловић

Доставити:

- Сенату Универзитета;
- Кандидату;
- Комисији (1-3);
- У досије;
- У списе;
- Архиви.

Одлуком Наставно-научног вијећа Филозофског факултета Пале, Универзитета у Источном Сарајеву, број 1655/17 од 13. 6. 2017. именована је Комисија за оцјену и одбрану урађене докторске дисертације кандидата мр Жељке Пржуљ под насловом "Поетика и књижевноисторијска контекстуализација романа Бранка Ћопића" (у даљем тексту: Комисија)¹ у сљедећем саставу:

1. Проф. др Јован Делић, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, предсједник;
2. Проф. др Ранко Поповић, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци, члан-ментор;
3. Проф. др Саша Кнежевић, ванредни професор Филозофског факултета Пале Универзитета у Источном Сарајеву, члан

Комисија је прегледала и оцијенила докторску дисертацију и о томе подноси Наставно-научном вијећу Филозофског факултета Пале и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву сљедећи

ИЗВЈЕШТАЈ **о оцјени урађене докторске дисертације**

1. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области

Докторска дисертација мр Жељке Пржуљ под насловом "Поетика и књижевноисторијска контекстуализација романа Бранка Ћопића" попуњава једну осјетну празнину у области *ћопићологије* као специфичне гране српске филологије. Наиме, иако Ћопићево књижевно дјело већ дуже вријеме представља класичну вриједност српске литературе и веома често је било предмет критичког пропитивања у разноликим доменима, поетика његовог богатог романескног опуса до ове дисертације није била интегрално и системски истраживана. У том погледу, корпус истраживања представљали су романи *Пролом*, *Глуви барут*, *Не тугуј бронзана стражо*, *Осма офанзива*, *Делије на Бихаћу*, *Орлови рано лете*, *Битка у златној долини*, *Славно војевање*, *Глава на кланцу*, *ноге на вранцу* и *Голубија времена*, поетички и тематски у појединим случајевима веома разнолики.

Књижевноисторијско позиционирање Ћопићевих романа, добрим дијелом условљено поетичким предоминантима, сагледано је највећим дијелом у контексту идеолошког утицаја на поетичке токове књижевности након Другог свјетског рата. Дефинишући социјалистички реализам као полазну оријентациону тачку, кандидаткиња је у свим сегментима пратила Ћопићево напуштање те идеологизоване поетике и освајање посебне позиције унутар тзв. социјалистичког естетизма, позиције која је поетички најближа формацији послеријатног критичког реализма, са многим важним одликама модерног егзистенцијалистичког романа. На трагу овог истраживачког задатка синтетизовани су најважнији резултати досадашњих бројних истраживања и понуђена цјеловита слика епохе одређена изразитим поетичким комешањима и осцилацијама између високомиметичког концепта идеолошки конципиране литературе и сложенијих модернистичких поступака.

Поетика Ћопићевих романа испитана је у свим важнијим сегментима структуре, почевши од тематско-мотивских карактеристика, преко композиционих техника и концепција градње ликова, до карактеристичних хронотопа и језичко-стилских особености. Засебна поглавља посвећена су типовима комике и хумора, те

¹Комисија има најмање три члана од којих најмање један није у радном односу на Универзитету

идеолошком наративу у Ћопићевим романима, уз компаративна самјерања према осталим најзначајнијим, Ћопићу сродним представницима српског послјератног романа, Давичу, Лалићу и Ћосићу. У студији је остварен до сада најцјеловитији наратолошки увид у Ћопићеве романе, односно подробно су испитане све наративне технике, од оне најубичајеније и најпретежније позиције наратора свједока, па све до технике тока свијести и доживљеног говора. Кандидаткиња је вјешто искористила полазно преимућство већ истражене поетике Ћопића приповједача и новелисте, и укрстила га на многим мјестима са сопственим увидима у поетику романа, при чему су уочене бројне сличности, али и важне разлике условљене природом жанра. Та димензија дисертације представља њену посебну новину и вриједност.

2. Оцјену да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области

Кандидаткиња је показала темељиту упућеност у теорије прозних жанрова, посебно оне наратолошке, теоријске претпоставке комике и смијеха, основе фолклористике, те историјски и књижевноисторијски контекст одабране теме. Из те и такве полазне перспективе сагледана су најважнија досадашња критичка истраживања Ћопићеве прозне умјетности, системски махом усмјерена на приповиједни опус, и примјерена проблематици поетике његових романа. Таквим аналошким поступком било је могуће постулирати сличности и разлике поетичких начела у односу на природу жанра, и доћи до цјеловите слике Ћопићеве романескне умјетности. При свему томе, кандидаткиња је показала способност одабира типичног и карактеристичног аналитичког узорка, како би била избјегнута непотребна понављања и гомилања текста. Другим ријечима, у појединим Ћопићевим романима тражене су и нађене поетичке доминанте, а сваки од њих је нашао мјесто у раду, што значи да и бројност таквих доминанти упућује на разноврсност умјетничких поступака. Самјеравајући полазне хипотезе и резултате дисертације са обимном књижевнокритичком литературом о дјелу Бранка Ћопића, Комисија је установила свестрану упућеност кандидаткиње у историјат проблема, али исто тако и висок степен самосталне стваралачке креативности.

3. Преглед остварених резултата рада кандидата у одређеној научној области

Кандидаткиња је до сада је објавила сљедеће радове:

- Жељка Панцић, „Прича о Стрезу“, *Зборник Матице српске за славистику*, бр. 70, Нови Сад 2006, стр. 45-55;
- Жељка Пржуљ, Ања Јефтић, „Завјетно памћење пјесме“ (Приказ истоимене књиге Р. Поповића); *Радови Филозофског факултета* – Филолошке науке, бр. 10, књига 1, Пале 2008, стр. 399-405;
- Жељка Пржуљ, „Живот и дело Јоаникија Памучине“, (Приказ истоимене књиге В. Ковачевића); *Радови Филозофског факултета* – Филолошке науке, бр.12, књига 1, Пале 2010, стр. 653-657;
- Жељка Пржуљ, „На крилима Албатроса“ (Приказ романа *Сила* Б. Б. Бајовића); *Крајина* – Часопис за књижевност, науку и културу, Бања Лука, година X, број 38-39, лето 2011, стр. 246-251;
- Жељка Пржуљ, „Поетичка начела Станислава Винавера у контексту европске авангарде (збирка пјесама *Мјећа* – 1911. године)“, (Прегледни рад); *Наука и идентитет*, Филолошке науке: зборник радова са Научног скупа, (Пале, 21-22. мај 2011), књига 6, том 1, Пале 2012, стр. 473-483;
- Жељка Пржуљ, „Винаверово схватање пјесничке традиције“ (Оригинални научни рад); *Зборник са Научног скупа Наука и савремени универзитет*, Филозофски факултет

- (10-11. новембар 2011), Ниш; Филологија и универзитет, бр. 1, Филозофски факултет, Ниш, 2012, стр. 488-496;
- Жељка Пржуљ, „Винаверов однос према стваралачком чину“, Савремена проучавања језика и књижевност IV /2 (Зборник радова са IV научног скупа младих филолога Србије), ФИЛУМ, Крагујевац 2013; стр. 261-271;
 - Жељка Пржуљ, „Меша Селимовић и Скендер Куленовић у српском језику и књижевности“ (Приказ зборника радова); *Годишњак* Друштва чланова Матице српске у Републици Српској, Бања Лука, 1/2011, стр. 273-282;
 - Жељка Пржуљ, „Винаверов однос према књижевној критици“, (Прегледни рад); *Филолог*, часопис за језик, књижевност и културу, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, V/2012, стр. 58-66;
 - Жељка Пржуљ, „Ратна поезија Ђорђа Сладоја“, едиција *Значај српског језика и књижевности за очување идентитета Републике Српске I*, Филозофски факултет Пале 2012, стр. 197-211;
 - Жељка Пржуљ, „Хронотоп у роману *Сила* Бранка Брђанина Бајовића, (Кратко саопштење)“, *Радови* Филозофског факултета у Источном Сарајеву, бр. 14/1, Пале 2012, стр. 245-253;
 - Жељка Пржуљ, „Запиши и напиши“, (Приказ: Рајко Петров Ного „Запиши то, Рајко“, СКЗ и Београдска књига, Београд 2010. године и „Запиши и напиши: по (не)сигурном сећању и поузданом читању“, Београдска књига, Београд 2011.), *Радови* Филозофског факултета у Источном Сарајеву, бр. 14/1, Пале 2012, стр. 725-729;
 - Жељка Пржуљ, „Винаверов однос према Вуковој реформи и редакцијама српског језика“, (Оригинални научни рад); *Наука и традиција*, Филолошке науке: зборник радова са научног скупа, (Пале, 18-19. мај 2012), књига 7, том 1, Пале 2013, стр. 601-609;
 - Жељка Пржуљ, „Традиција и модерност у Змајевој поезији за дјецу“ (Приказ књиге Тамаре Грујић, *Змајево песничтво за децу и усменокњижевна традиција*: рефлексии усмене књижевности у поезији за децу Јована Јовановића Змаја – заступљеност и функција. Змајеве дечје игре, Нови Сад 2010. године), *Philologia mediana*, година V, број 5, Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, 2013, стр. 637-641;
 - Маријана Радовић, Жељка Пржуљ, „Дјело Иве Андрића као подтекст у роману *Сила* Бранка Брђанина Бајовића“, зборник радова са научног скупа *Иво Андрић у контексту балканских књижевности (Иво Андрић и балканското историческо битие)*, *Научни трудове*, том 50, кн. 1, сб. Б, Универзитет Пајсије хиландарски, Пловдив, 2012, стр.190-203;
 - Жељка Пржуљ, „Архетипски мотиви и хронотоп у роману *Осма офанзива* Бранка Ћопића“, едиција *Значај српског језика и књижевности у очувању идентитета Републике Српске II*: Књижевни класици Републике Српске: Кочић и Ћопић, Филозофски факултет, Пале 2013, стр. 319-339;
 - Жељка Пржуљ, Маријана Радовић, „Живи палимпсести у савременој српској књижевности (на примјеру поетског и прозног стваралаштва Бранка Брђанина Бајовића)“, *Језици и културе у времену и простору 2*: тематски зборник, Филозофски факултет у Новом Саду, Нови Сад 2014, 281-290;
 - Жељка Пржуљ, Мирјана Лукић, „Поезија и прозба“ (Приказ истоимене књиге Саше Шмуље), *Крајина*: часопис за књижевност, науку и културу, Бања Лука, година XII, број 47-48, јесен – зима 2013; стр. 309 – 312;
 - Жељка Пржуљ, „Наративна стратегија у роману *Босански целат* Ранка Рисојевића“, едиција *Значај српског језика и књижевности у очувању идентитета Републике Српске III*: Слика Босне и Херцеговине у дјелима савремених писаца Републике Српске, Филозофски факултет, Пале 2014, 257-273;
 - Жељка Пржуљ, „О рецепцији другог издања Винаверове књиге *Заноси и пркоси Лазе Костића* и релацији између ова два писца“, *Прилози настави српског језика и књижевности*, III/1-2, Друштво наставника српског језика и књижевности, Бања Лука, 2015, стр. 63-75;
 - Жељка Пржуљ, „Ћопићев *Пролом* – лице и(ли) наличје револуције“, *О Бранку Ћопићу*: зборник радова са научног скупа, уредник: Александра Вранеш, Вишеград:

Андрићев институт, 2016. године, стр. 137-153;

- Жељка Пржуљ, „Поетика простора у роману *Пролом* Бранка Ћопића“, *Ћопићево стољеће*: зборник радова поводом стогодишњице рођења, уредник: академик Љубомир Зуковић, Бања Лука: АНУРС, 2016;

- Жељка Пржуљ, Роман као „успомена којом се заборавља вријеме“ („У сјећању на заборав“, Саша Кнежевић), ЛИК: часопис за литературу и културу, година 3, Андрићев институт, (у штампи);

- Жељка Пржуљ, „Женски ликови у роману *Осма офанзива* Бранка Ћопића“, изложен на научном скупу Наука и стварност (21. мај 2016), Филозофски факултет Пале, (у штампи);

- Жељка Пржуљ, „Подземни токови традиције у приповједачком поступку Бранка Ћопића“, изложен на научном скупу Савремена српска фолклористика 4 (7-9. октобар 2016), Пале (у штампи)

- Жељка Пржуљ, „Бранко Ћопић и Милош Н. Ђурић – контакти и подстицаји“, изложен на научном скупу Наука и савремени универзитет 6 (12. новембар 2016), Филозофски факултет Ниш, (у штампи)

Ријеч је, дакле, о двадесет и шест текстова од којих већину представљају оригинални и прегледни научни радови (20), док је њих 6 у форми научног приказа. Што се тиче публикација у којима су текстови објављени, ради се о научним часописима и зборницима који у области српске филологије имају знатан углед и гдје се радови рецензирају. Већи број текстова резултат су рада кандидаткиње на магистарској тези, односно докторској дисертацији, док су поједини настали и у оквиру појединих научних пројеката.

4. Оцјену о испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему (по поглављима)²

Докторска дисертација мр Жељке Пржуљ има 303 странице компјутерског текста стандардног прореда и организована је у девет поглавља: *Увод, Тематско-мотивске основе Ћопићевог дјела, Структура романа, Ликови, Вријеме и простор (Хронотоп) у Ћопићевим романима, Хумор у романима Бранка Ћопића, Идеолошки наратив у контексту романа педесетих година, Закључак и Библиографија*. Првих седам поглавља садрже од два до седам потпоглавља.

Уводно поглавље садржи четири потпоглавља: *Експликација проблема и предмет рада, Биографија тисца или Ћопићева `потрега` за идентитетом, Књижевноисторијски контекст као идеолошки контекст романа и Књижевни и духовни утицаји на стваралаштво Бранка Ћопића*. У првом, најкраћем и најуопштенијем потпоглављу налазе се стандардна најавна проблематике рада, као и образложења ширег и ужег предмета проучавања, те научног циља дисертације. Друго потпоглавље већ активира проблем пишевог идентитета у карактеристичној комбинацији биографског и психолошког метода, при чему је ова друга компонента развијенија и укључује различите увиде (Јунг, Ериксон, Јеротић, Требјешанин) уз помоћ којих су освјетљавана кризна чворишта Ћопићевог живота, нарочито раног периода, која су по претпоставци имала кључни утицај на формирање пишевог личносног и стваралачког идентитета. Треће и четврто потпоглавље се у много чему прожимају и допуњују, и њима се настојало показати колико је недостатан, а често и сасвим неадекватан онај тип рецепције Ћопићевог дјела који је форсирала идеолошка критика социјалног и комунистичког усмјерења, дијелом у међуратном периоду, а знатно више након Другог свјетског рата. Основна хипотеза од које се пошло у анализи своди се на тврдњу да се пишева романескна слика свијета знатно више „пресликава у Ђурићевој филозофији панхуманизма, него у поезици реализма и

²Испуњеност обима и квалитета у односу на пријављену тему, нарочито, треба да садржи: аналитички и системски прилаз у оцјењивању истраживачког постављеног предмета, циља и задатака у истраживању; испуњеност научног прилазу доказивања тврдњи или претпоставки у хипотезама, са обрадом података

социјалној литератури, а да не говоримо о комунистичкој идеологији“.

Друго поглавље има два потпоглавља: *Тематика и класификација романа и Типологија мотива кроз егзистенцијалистичку призму*. У одређивању типологије Ћопићевих романа кандидаткиња је пошла од уобичајене представе о њему као писцу ратне и историјске тематике, посебно склоног форми психолошког историјског романа, према типологији М. Радуловића. На основу таквог одређења слика Ћопића као романсијера је аналитички знатно одмакнута од типа традиционалне српске историјске прозе, а примакнута високомодерном концепту егзистенцијалистичке књижевности какав одликује Андрића, Црњанског и Селимовића. Нема ниједне велике теме које су се дотицали поменути писци, наглашава кандидаткиња, а да се ње на сасвим специфичан начин није дотакао и Ћопић у својим романима, мада он у контексту карактеристичног хронотопа дјетињства и завичаја оставља знатно наглашенији утисак књижевног регионализма од својих великих претходника и савременика. То се посебно добро уочава кад су у питању мотивика укоријењености у завичајно тло, ероса, танатоса, отуђености, кризе идентитета, и томе слично.

Треће поглавље које се бави структуром Ћопићевих романа укључује у себе као потпоглавља сљедеће цјелине: *Типови композиције, Композиција романа „Осма офанзива“ и Приповједач и техника приповиједања*. Полазни став у овом дијелу рада представља типолошки образац Б. Томашевског који формулише три основна типа романескне композиције: степенасту, прстенасту и паралелну. Сви се они препознају у Ћопићевим романима и углавном су остварени карактеристичним комбинацијама чистих типова, уз додатне елементе који карактеришу роман простора, роман хронику, роман збивања, роман колектива или историјски роман разноликих модификација. Издвајање *Осме офанзиве* као посебног аналитичког узорка узроковано је његовим наглашенијим ослањањем на композиционо-структурни модел бајке, што је за Ћопића нарочито карактеристично без обзира да ли је ријеч о приповиједи или роману. У овом аналитичком контексту кандидаткиња је на Ћопићеву романескну прозу иновативно успјешно применила нека теоријска рјешења Х. С. Дајмриха која се тичу преображаја мотива бајке и инверзије њихових архетипских функција. Композиционо-мотивско устројство *Осме офанзиве* као бајколике књижевне структуре додатно је потврђено аналитичком примјеном Пропових морфолошких модела бајке од којих се многи уочавају у дубљим слојевима Ћопићевог дјела. Исто као на плану композиционог устројства изведена је цјеловита анализа и на плану наративног склопа Ћопићевих романа, при чему је показано да је скала на којој се смјењују, Женетовом терминологијом речено, интердијегетички, хомодијегетички и хетеродијегетички наратор у случају Ћопићеве прозе изразито динамички промјенљива, што је још један крупан доказ пишчеве модерности.

Четврто и пето поглавље тијесно су повезани и баве се типологијом ликова, односно категоријама времена и простора у Ћопићевим романима. То је уједно и најобимнија цјелина рада (92-220) која је у односу на назначену проблематику рада аналитички понајвише изнијансирана. Добро је уочено да је типологија заиста импресивне галерије Ћопићевих књижевних ликова најсигурнији начин да се успостави једна цјеловита слика пишчеве књижевне антропологије са карактеристичним опозицијама које подразумевају полно, идеолошко или какво друго раслојавање. Показано је да хронотопско устројство Ћопићевих романа, на први поглед једноставно и једнолико, има ту кључну особину да се регионалност као најлакше уочљива особина досљедно пројектује на ниво универзалности егзистенцијалистичке визије, без обзира који се сегмент те визије умјетнички акцентује, историјски, архетипски, идеолошки, менталитетски, етнопсихолошки, или какав други. У овом дијелу рада поједини елементи наратива у којима је препознат „вишак значења“, какви су топоними, зооними, фитоними, или поједине ономастичке јединице, подвргнути су аналитичкој провјери у симболичком кључу како би се доспјело до неких важних архетипских чворишта Ћопићеве прозе, што је у нашој ћопићологији до сада тек спорадични и веома ријетко чињено и што се може сматрати посебном вриједношћу ове студије.

Док првих пет поглавља студије карактерише углавном структуралистички приступ, шесто поглавље које се тиче хумора у Ћопићевим романима, са пет својих потцјелина

припада оном виду проблематике књижевности које је Р. Ингарден звао метафизичким квалитетима дјела, а чему се у овој дисертацији приступило из ширег, естетичког, и нешто ужег, стилистичког угла. Премда су феномени хумора и комике начелно теоријски засебно образложени, чиме је показано разумијевање њихове књижевнотеоријске природе и функционалности, у средишњем, аналитичком дијелу поглавља они су разматрани као јединствен функционални елеменат комике с разликовањем три основна типа: језичке комике, ситуационе комике и и комике карактера. Унутар потпоглавља о вербалној комици прецизно су нотирани и главни механизми књижевне фигурације путем којих се остварују комички ефекти, од игре ријечима, персонификације и поређења, па до еуфемизма, хиперболе, градације, метафоре, метонимије, парадокса, персифлаже, инвективе и ироније. Посебно је наглашено да Ћопићева комика, веома широког спектра смјехотворног интензитета, готово обавезно иде у симбиози с топлим лирским сјенчењима, а каткад и с дубоком меланхоличном нотом, што у крајњем исходу доноси умјетничку резултанту по којој се Ћопић можда најспецифичније препознаје као књижевни умјетник.

Посебно, седмо поглавље с разлогом је посвећено проблему идеолошког наратива у Ћопићевим романима, што је аутоматски књижевноисторијски морало укључити исти тај проблемски комплекс у српском роману педесетих година двадесетог вијека са репрезентативним представницима, попут Михаила Лалића, Добрице Ћосића и Оскара Давича. Компаративно самјеравање кључних романа поменутих писаца показало је да су они као групација одлучно измакли српски роман из стега соцреализма, при чему су поједини то радили више на формалном, а други на идејном плану. Ћопић се и у тој констелацији показује као сасвим особен, умјетнички уравнотежен у свом панхуманизму, без крупних захвата у иновирању жанра, али зачуђујуће и задивљујуће отпоран на доминантне идеолошке метанаративе епохе. Посебан је допринос ове студије у расвјетљавању раскринкавања феномена књижевне идеологије након рата које је Ћопић остварио у мало познатом роману *Голубија времена*, на готово бурлескан начин, чему је ријетко прибјегавао у својим дјелима.

Најзад, у Закључку су прегнантно донесене основне хипотезе и резултати истраживања, док је у Библиографији предочен импресиван списак кориштених извора, као и опште и предметне литературе.

5. Научне резултате докторске дисертације

Тема докторске дисертације дефинисана као *Поетика и књижевноисторијска контекстуализација романа Бранка Ћопића* у самом основу наметнула је два нивоа проучавања романеског дјела назначеног писца. Први и шири ниво проучавања односио се на књижевноисторијски контекст у коме је дјело настајало, а други и конкретнији на поетику самога писца у домену романа као жанра. Истраживањем у оквиру првог нивоа дошло се до потврђивања њиме задате хипотезе да је књижевноисторијски контекст, одређен друштвено-политичким турбуленцијама у Југославији током и послје Другог свјетског рата, утицао на обликовање Ћопићеве поетике, а својеврсни производ те интеракције огледа се у *идеолошком слоју* романа. Препознавање идеолошког слоја битно је одредило даљу анализу и темељних структурних романеских елемената као што је нпр. композиција у случају романа *Осма офанзива* или обликовање ликова. Крајњи резултат, у том смислу, јесте препознавање постојања *ћопићевског метанаратива* као критичког и ироничног одговора на постојећи метанаратив и у књижевности и у друштву, а његове специфичности га сврставају у ред великих српских романијера двадесетог вијека: Ћосића, Лалића, Давича са којима је и поређен у тези.

Централни дио истраживања, који се тиче саме поетике, заснован је на анализирању тематско-мотивских основа, специфичних типова композиције и приповједача, хронотопа и самих ликова са приједлозима могућих типологизација. Тематско-мотивски комплекс сагледан на нивоу корпуса дефинисаног темом, али и са становишта дотадашњих домета српске прозе двадесетог вијека, открива Ћопића као

врхунског писца *егзистенцијалистичког типа*. Као кључни аргументи за ту тврдњу издвојени су они мотиви који на најбољи и најсугестивнији начин представљају угроженост појединца и његовог постојања, као нпр. проблем кризе личног идентитета и проблем отуђености, мотив сеоба и дошљаштва који подразумева однос између менталитета и идентитета, љубавни мотиви представљени релацијама неостварене и недостижне љубави, односом према женама с призвуком мизогинства, дјетињство/завичај као мотив покретач и темељ личног и националог идентитета; мотив универзалне повезаности човјека и природе и повратка исходишту, мотив повратка из рата моделован феноменом ратника луталице, а све заогрнуто вјечитим питањем односа између живота и смрти.

Анализирање особености композиције Ћопићевих романа, као и утемељење хронотопа као структурног елемента, показало је снажну интертекстуалну везу са наративима усмене књижевности, понајвише са бајком. Темељни поетички поступак којим се то остварује јесте илузија усменог приповиједања и пародија, као и значењско усложњавање и симболичко представљање појединих елемената бајке уграђених у структуру романа. Све то је активирано с циљем постизања властитог имагинативног и наративног модела, властите *слике свијета*, што би, с друге стране, у домену књижевних конвенција значило и помјерање генолошких граница. Томе иде у прилог и чињеница да хронотоп дјетињства и завичаја заузима посебно мјесто у Ћопићевом цјелокупној поетици, који је обликован тако да представља пажљиво избрушену синтезу личног умјетничког сензибилитета и усмене књижевне традиције, синтезу кроз коју се остварују нека од кључних метафизичких својстава Ћопићеве прозе. Ликови који бивствују у овако дефинисаном свијету најчешће су остварени помоћу контраста, али тако да се узајамно повезују и граде *контрастивне парове*. Генерално, ликови попут Тигра, Анђелије, Јовандеке Бабића и Станка Веселица, Стојана Старчевића, Мила Бањца, препознатљиви су по вјечитом трагању за смислом егзистенције, по великом жару и борбености, али и изгарању, па отуд поетизовани и обиљежени меланхолијом, ћопићевском лирском тугом. Истраживањем задатог корпуса у домену језика и стила утврђен је велики значај феномена комике и хумора, сагледаног кроз разноврсне примјере вербалне, ситуационе и комике лика. С обзиром на то да се показао вишеструко утемељен овај феномен је посебно наглашен и као један од незаобилазних Ћопићевих поетичких принципа.

6. Примјенљивост и корисност резултата у теорији и пракси³

Као што је већ наглашено, докторска дисертација мр Жељке Пржуљ под насловом "Поетика и књижевноисторијска контекстуализација романа Бранка Ћопића" први је монографски рад у нашој ћопићологији који се системски бави цјелином романескног опуса нареченог писца и, с тим у вези, доноси исцрпан преглед поетичке проблематике. С те стране дисертација представља несумњиво користан теоријски прилог изучавању књижевног дјела Бранка Ћопића и значи научни помак који ће сви будући истраживачи ове филолошке проблематике морати да имају у виду. Посебну корист и употребну вриједност дисертација може имати у оној сфери тумачења књижевности која је везана за школску наставу, под условом да буде штампана као монографска публикација, што она свакако заслужује. Без сумње велики писац, умјетник европског формата, Ћопић је у нашим наставним програмима и тумачењима, и поред свих досадашњих напора, још увијек једнострано представљен, што је својеврсна инерција дуге претходне праксе и жилавих рецидива идеолошких интерпретација. Будући да ова дисертација детаљно расвјетљава управо рецепцију Ћопићевог дјела у идеолошком кључу и прецизно објашњава њену генезу, нудећи прегледно и јасно значајно другачији начин интерпретације, њен могући, па макар и дјеломични уплив на школско тумачење Ћопића био би од велике користи у настојању да се дође до што објективније и исцрпније представе о Ћопићевој

³ Истаћи посебно примјенљивост и корисност у односу на постојећа рејешења теорије и праксе

7. Начин презентирања резултата научној јавности⁴

Током рада на дисертацији кандидаткиња је у облику оригиналних научних радова објавила сљедеће тематско-проблемске цјелине:

Жељка Пржуљ, „Архетипски мотиви и хронотоп у роману *Осма офанзива* Бранка Ћопића“, едиција *Значај српског језика и књижевности у очувању идентитета Републике Српске II*: Књижевни класици Републике Српске: Кочић и Ћопић, Филозофски факултет, Пале 2013, 319-339;

У овоме раду анализа романа *Осма офанзива* Бранка Ћопића првенствено је заснована на проучавању структурних елемената, и то прије свих хронотопа, његовој организацији и функцији. Начин организације хронотопа упућује на повезаност са жанром бајке и хронотопима који су карактеристични за њену композицију, нпр: идилични хронотоп (напуштање дома, опремање на пут), хронотоп шуме, града, хронотоп мушке куће итд. Ћопићево уграђивање и моделовање ових елемената у наратив поменутог романа води ка продубљивању постојећих значења наведених хронотопа који постају симболи. У оквиру карактеризације ликова, њихова функција је истицање психолошког, али и антрополошког аспекта. Са антрополошког аспекта сагледано је у којој мјери је модел *велике куће*, као кључни модел постојања и носилац вриједности патријархалне заједнице, препознат у *Башти сљезове боје*, присутан и реално препознатљив и у роману *Осма офанзива*.

Жељка Пржуљ, „Ћопићев *Пролом* – лице и(ли) наличје револуције“, *О Бранку Ћопићу*: зборник радова са научног скупа, уредник: Александра Вранеш, Вишеград: Андрићев институт, 2016. године, стр. 137-153;

У овом раду понуђен је један синтетички и нешто друкчији поглед на роман *Пролом*. Осим на анализи структурно-композиционих елемената романа, ово проучавање засновано је и на књижевноисторијском односно идеолошком контексту који је пратио вријеме уочи његовог објављивања. Један од основних циљева овога рада је показивање да је управо ово дјело, прво – у интегралном смислу, које, како својом цјелином, тако и појединачним елементима своје структуре, упозорава да Ћопићево дјело захтијева ново читање. Анализа показује такву особеност поетичког поступка која би се могла назвати феноменом „дулог дна“, а која подразумева критички однос према доминантном, владајућем идеолошком дискурсу. То даље говори да је једина идеологија којој је Бранко Ћопић евентуално могао бити подређен књижевна идеологија, и то његова властита, што представља и главну хипотезу рада. Интерпретација текста у највећој мјери уважила је и аутопоетичке исказе садржане у интервјуима и књижевним разговорима са Бранком Ћопићем.

Жељка Пржуљ, „Поетика простора у роману *Пролом* Бранка Ћопића“, *Ћопићево стољеће*: зборник радова поводом стогодишњице рођења, уредник: академик Љубомир Зуковић, Бања Лука: АНУРС, 2016;

Приступ анализи романа *Пролом* у овом раду слиједи теорију Милана Радуловића да је роман „оригинална космогонија“. С тим у вези истиче се да је категорија *простора* у Ћопићевом дјелу кључна за дефинисање његове суштине која је омеђена релацијом прожимања сижено-структурних елемената романа са наративним обрасцима жанрова усмене књижевности, понајвише бајке, а која није видљива на први поглед. Простор у Ћопићевом роману, према датој хипотези, има функцију *огледала*, у смислу својеврсног *тајног пролаза* између два „свијета“ – „свијета“ о коме непосредно говоре

⁴ Наводе се радови докторанта у зборницима и часописима у којима су објављени (истраживачки проблеми и резултати предмета истраживања докторске дисертације)

сви уобичајени елементи структуре романа и који се доброно подударају са историјским чињеницама, и „свијета“ који представља метафоричку, симболичку димензију, одраз овога првог, који је, заправо, примарни и темељни. Заједно представљају осовину једног већег свијета – такве Ћопићеве представе која понајвише подсјећа на космогонијску *земљорадничко-радничку*, како је дефинише Бахтин, *и ратничку идилу*, засновану на оној врсти архетипских симбола и слика какве срећемо у Чајкановићевим антрополошким студијама о српској религији и митологији.

Жељка Пржуљ, „Женски ликови у роману *Осма офанзива* Бранка Ћопића“, изложен на научном скупу Наука и стварност (21. мај 2016), Филозофски факултет Пале, (у штампи);

У овоме раду анализирани су женски ликове заступљени у роману *Осма офанзива* Бранка Ћопића са указивањем на оне њихове поетичке специфичности које су условљене припадности патријархалној култури и односима који владају у њој. С тим у вези, указује се да је однос друштва према женама, дат претежно кроз перспективу мушкарца као главе куће, са *мизогинским призвуком*, карактеристичан за усмену књижевност, присутан и у Ћопићевом моделовању јунакиња. Као најбољи примјер за то намеће се лик Анђелије Ђеје Старчевић из *Осме офанзиве*. У контексту самог наративног поступка који третира овај мотив, може се пратити начин на који Ћопић води дијалог са усменом књижевношћу, односно и један од начина како је остварена интертекстуална веза између усмене и писане књижевности генерално.

Жељка Пржуљ, „Подземни токови традиције у приповједачком поступку Бранка Ћопића“, изложен на научном скупу Савремена српска фолклористика 4 (7-9. октобар 2016), Пале (у штампи);

Овдје се сагледава Ћопићев приповједачки поступак у контексту преобликовања специфичних митских модела као и представа из српске усмене традиције на основу анализе лика Тодора Бокана из романа *Пролом*. Густа симболика која је евидентна у Тодоровом имену, његовим особинама и реакцијама које одговарају архетипским, уоквирени су идиличним хронотопом и активирани поступком *илузије усменог приповиједања*. Крајња функција тих токова традиције који су свјесно гурнути у други план јесте идеолошка критика друштвених прилика у којима се Ћопић нашао педесетих година 20. вијека, што показује његов изузетни приповједачки дар мјерљив синтагмом *невач прича*. С тим у вези намеће се иманентна садржаност значења ове синтагме у синтагми *народни писац*, која је најчешће кориштена у књижевнокритичкој рецепцији дјела Бранка Ћопића.

Жељка Пржуљ, „Бранко Ћопић и Милош Н. Ђурић – контакти и подстицаји“, изложен на научном скупу Наука и савремени универзитет 6 (12. новембар 2016), Филозофски факултет Ниш, (у штампи)

У овоме раду указује се на могући контакт и подстицај филозофских погледа Милоша Н. Ђурића, нарочито оних који су изложени у студији *Философија панхуманизма: један покушај нове југословенске синтагме* (1922) на књижевне идеје Бранка Ћопића. Основна претпоставка заснива се на томе да је Ћопићева слика свијета, не само у приповијеткама већ и у романима, ближа Ђурићевој филозофији панхуманизма неголи поетици реализма и социјалној литератури, а поготово комунистичком систему вриједности. Рад представља потпуну новину у расвјетљавању могућих духовних утицаја на Ћопића који до сада нису били разматрани.

8. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ⁵

⁵У закључку се, поред осталог, наводи и назив квалификације коју докторант стиче одбраном тезе

На основу свега што је предочено у извјештају, Комисија закључује да докторска дисертација мр Жељке Пржуљ под насловом "Поетика и књижевноисторијска контекстуализација романа Бранка Ћопића" у свим елементима одговара предвиђеним узусима ове академске форме. Дисертацијом је показана стваралачка научна креативност, свестрана упућеност у историјат проблема, владање књижевним методима и способност њихове примјене, познавање књижевнотеоријске и књижевноисторијске проблематике широког опсега, те посебно познавање најужег предмета истраживања, књижевног дјела романијера и приповједача Бранка Ћопића. Почетне хипотезе у вези с поетичком проблематиком Ћопићевог романијерског опуса досљедно и прецизно су аналитички образложене и синтетички заокружене у главним дијеловима студије. Дисертација је иновативна у расвјетљавању кључних поетичких законитости Ћопићевих романа и као таква представља вриједан прилог српској филолошкој науци.

Комисија предлаже Наставно-научном вијећу Филозофског Факултета Пале и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву да усвоји овај извјештај како би се кандидаткињи, након рока који је предвиђен за увид јавности, могао одредити датум за усмену одбрану докторске дисертације пред назначеном Комисијом. Усменом одбраном кандидаткиња стиче научни степен доктора књижевноисторијских наука.

Мјесто: Пале
Датум: 29. 6. 2017.

Комисија:

1. Проф. др Јован Делић, у звању редовног професора, НО Српска књижевност, УНО Српска књижевност, Универзитет у Београду, Филолошки факултет у Београду, предсједник;
2. Проф. др Ранко Поповић, у звању редовног професора, НО Специфичне књижевности, УНО Српска књижевност, Универзитет у Бањој Луци, Филолошки факултет у Бањој Луци, члан ментор;
3. Проф. др Саша Кнежевић, у звању ванредног професора, НО Специфичне књижевности, УНО Србистика, Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет Пале, члан

Издвојено мишљење⁶:

1. _____, у звању _____ (НО _____, УНО _____),
_____ Универзитет _____,
Факултет _____ у _____, члан Комисије;

⁶Чланови комисије који се не слажу са мишљењем већине чланова комисије, обавезни су да у извештај унесу издвојено мишљење са образложењем разлога због се не слажу са мишљењем већине чланова комисије (члан комисије који је издвојио мишљење потписује се испод навода о издвојеном мишљењу)

